

[Nørskov.]

1828 for at finde Sidestykke dertil. Det er derfor saare naturligt, at der hersker en trist og mørk Stemning blandt Landbrugerne i denne Tid, og at de Samtaler, der føres, bærer Præg af den dybeste Bekymring og Alvor for, hvad Fremtiden vil bringe; thi Tiden tegner sig mørkere end nogen Sinde ogsaa derved, at de Reserver, der var til Stede for to Aar siden, enten er opbrugt eller stærkt formindsket, og naar der ikke længere er Reserver at tage af, er det fuldkommen umuligt for Landmændene at afholde de mægtige Udgifter, som stadig hviler paa Erhvervet.

De gamle Dyder: Dygtighed, Flid og Sparsommelighed slaar ikke længere til overfor det gabende Misforhold, som saa længe har været til Stede mellem Landbrugets Indtægter og Landbrugets Udgifter. Men til Trods herfor holdes disse gode Dyder vedblivende højt i Ære. Den mægtige Produktionskraft, som det danske Landbrug i de sidste Aar har udfoldet, og hvorved der er tilført Landet store Værdier, vidner baade om Dygtighed og Flid, og nogen Afkortning af Arbejdstiden har endnu ikke beskæftiget Landmændenes Tanker. Gennem en Arbejdsdag, der er betydelig længere end noget andet Erhvervs, yder danske Bønder, Husmænd og Gaardmænd, vedblivende trods bitre Skuffelser deres store Indsats til vort Samfunds fælles Husholdning. Men trist og sørgeligt er det, at til Trods for en Arbejdsdag paa 14—16 Timer i Døgnet faar Landmændene ingen som helst Løn for deres Arbejde, men maa tværtimod tære paa Reserverne eller stifte Gæld, hvor det kan lade sig gøre. I de Tilfælde, hvor der ingen Reserver er, og hvor Gældsstiftelse ogsaa er udelukket, maa Landmanden med Familie forlade Hus og Hjem.

Man har Lov til at sige, at det er et sørgeligt Resultat af en saa stor Arbejdsindsats som den, det danske Landbrug gennem saa lange Tider har ydet, og hvorved der er tilført vort Samfund saa betydelige Værdier. Og nu medens Efteraarsstormene fejrer hen over Markerne, spejder Landmændene efter Forstaaelse og skattemæssig Retfærdighed hos Landets Regering og Rigsdag.

I Programtalen fra Oktober siger den højtærede Statsminister, at

„en fortsat Udbetaling af Krisehjælp som den, der er udøvet, ogsaa overfor Landbruget, vil neppe være mulig, og den indtraadte Pris-Udvikling vil forhaabentlig ogsaa overflødiggøre denne“.

Den højtærede Statsminister sætter

her sit Haab til den indtraadte Prisudvikling. Hvorledes ser denne da ud?

I 1929 var Gennemsnitsprisen for Smør 3 Kr. 02 Ø. pr. kg; i de første tre Kvartaler af 1932 var Gennemsnitsprisen for Smør kun 1 Kr. 77 Ø. pr. kg. Nu i Øjeblikket er den 1 Kr. 80 Ø. pr. kg, men til Sammenligning hermed tjener, at Gennemsnitsprisen for Smør i de sidste fem Aar før Krigen var 2 Kr. 08 Ø. pr. kg. I 1929 var Gennemsnitsprisen for Flæsk 1 Kr. 59 Ø. pr. kg, i de tre første Kvartaler af 1932 var Gennemsnitsprisen 74 Ø. pr. kg. I Øjeblikket er Prisen for henholdsvis 1., 2. og 3. Klasse 84 Ø., 80 Ø. og 70 Ø. Til Sammenligning tjener, at Gennemsnitsprisen for Flæsk i de sidste fem Aar før Krigen var 97 Ø. pr. kg. I 1929 var Gennemsnitsprisen for levende Hornkvæg 48 Ø. pr. kg, i de tre første Kvartaler af 1932 har Gennemsnitsprisen kun været 17 Ø. pr. kg. Til Sammenligning tjener, at Gennemsnitsprisen for Kvæg de sidste fem Aar før Krigen var 46 Ø. pr. kg.

Mig forekommer det, at disse Tal tegner et uhyre mørkt Billede af Prisudviklingen her i Landet. Det er jo et fuldkomment katastrofalt Pristald siden 1929 paa alle vore Hovedudførselsartikler, men de Priser, vi opnaar nu, ligger desuden ogsaa langt under Førkrigstidens Priser, og i Forhold til vore mægtige Udgifter ser Situationen næsten trøstesløs ud. Derfor er det egentlig uforstaaeligt, at Statsministeren kan sætte sit Haab til Prisudviklingen, thi den har jo de sidste Aar været stadig nedadgaende, og set i Forhold til Landbrugets Udgifter og de offentlige Udgifter som Helhed ser det helt haabløst ud.

Thi medens samtlige offentlige Udgifter i Aaret 1913—14 var godt 200 Mill. Kr., er de nu over 700 Mill. Kr. Det vil med andre Ord sige, at Skatterne her i Landet siden før Krigen er vokset med over 500 Mill. Kr. Naar man saa samtidig erindrer sig, at Priserne paa Landets Hovedudførselsartikler, Landbrugsprodukterne, i lang Tid har ligget 20—30 pCt. lavere end i 1913—14, medens de offentlige Udgifter er over 500 Mill. Kr. større, saa skulde man synes, at hvis Folk vil tænke sig om, maa de kunne indse, at dette Forhold ikke kan fortsættes ret længe, og hvis det fortsættes, vil det ende med et økonomisk Sammenbrud, der vil ramme Landet som en økonomisk Lamelse.

Men efter de Udtalelser, der lød under Valgkampen, er der jo ikke stor Udsigt til, at Regeringspartierne vil indse dette og sammen med os foretage den Tilpasning